Project: Find, Inspire, React, Select, Transform - FIRST
Grant Agreement: COMM/SUBV/2024/E/101155976

Как функционира Европейският парламент?

проф. д-р ИНГРИД ШИКОВА,
експерт европейска интеграция и политики на Европейския съюз

Съфинансирано от Европейския съюз
European Parliament

© NABEC - FIRST

Състав на Европейския парламент

Според Договора за Европейския съюз Парламентът трябва да се състои от не повече от 751 представители на гражданите на Европейския съюз - 750 членове плюс председател.

След оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС, броят на евродепутатите бе намален от 751 на 705.

А на изборите през 2024 г. избирателите ще гласуват за 720 членове на Европейския парламент.

© NABEC - FIRST

Общият брой на местата в Европейския парламент за държава членка се определя въз основа на нейното население, като има минимален праг от 6 представители и максимален от 96 места за държава членка.

Най-много места в Европейския парламент има Германия - най-голямата държава в ЕС - 96, а най-малко - Кипър, Люксембург и Малта - по 6 депутатски места.

България има 17 депутати в Европейския парламент.

© NABEC - FIRST

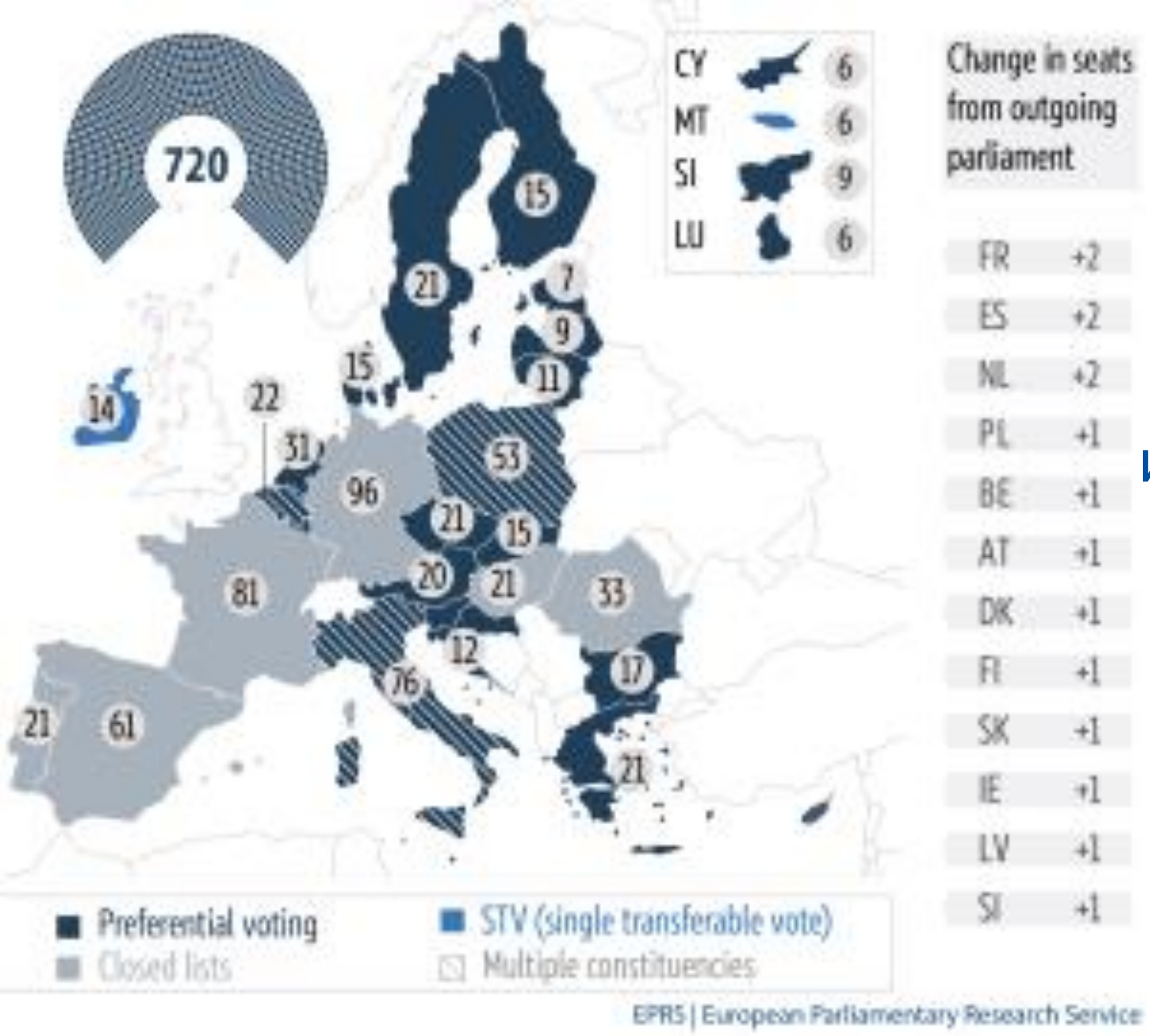

Брой на евродепутатите, които ще бъдат избрани през 2024г. по държави-членки на ЕС

Организация на Европейския парламент

Членовете на Европейския парламент се групират по политическа принадлежност, а не по националност. Те получават място в заседателната зала според своята политическа група, тоест според членството си в съответната европейска политическа партия.

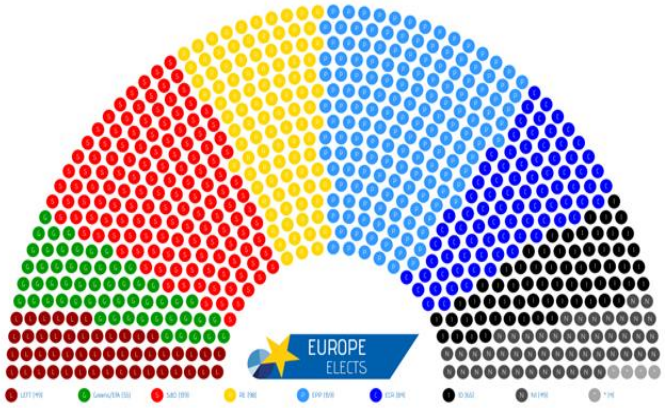

Минималният брой членове за образуване на политическа група е 25, като трябва да са представени най-малко 1/4 от държавите членки. Всеки евродепутат може да членува само в една политическа група. Някои от евродепутатите не принадлежат към нито една политическа група и заседават като независими.

Роберта Мацола, председател на ЕП 2022-2024

Председателят на Европейския парламент се избира измежду всички членове, за период от две години и половина, председателства пленарните сесии, представлява Европейския парламент пред външния свят.

След като изтече мандатът му се провежда нов избор на председател за останалите две години и половина.

Четиринадесет заместник-председатели подпомагат изпълнението на задачите на Парламента.

Давид Сасоли, председател на ЕП 2019-2022

© NABEC - FIRST

Седалища на Европейския парламент – Брюксел, Страсбург и Люксембург

Евродепутатите разделят своето време между:

- Страсбург, където се провеждат 12 пленарни сесии – по една месечно, и
- Брюксел, където те присъстват на допълнителни пленарни заседания, както и на заседания на комисии и политически групи.

Освен това, евродепутатите посещават своите избирателни райони и се срещат с гражданите.

© NABEC - FIRST

В продължения на столетия елзаският град Страсбург е бил ябълка на раздора между Германия и Франция.

Страсбург се превърна в град - символ на помирението след Втората световна война. Точно поради това през 1949 г. той беше избран за седалище на Съвета на Европа – международна организация за образование, за култура, за защита на правата на човека. Именно в нейната сграда започва да заседава първоначално и Европейският парламент.

Традицията Европейският парламент да заседава един път месечно в Страсбург остава до наши дни като символ на помирението и обединението на европейските народи.

© NABEC - FIRST

В Люксембург са разположени архивите, част от документацията на Европейския парламент, както и неговият Секретариат.

В Люксембург се намира и голяма част от администрацията на Европейския парламент, която е от жизнено значение за функционирането на институцията.

© NABEC - FIRST

Функции на Европейския парламент

© NABEC - FIRST

• Законодателна функция на Европейския парламент

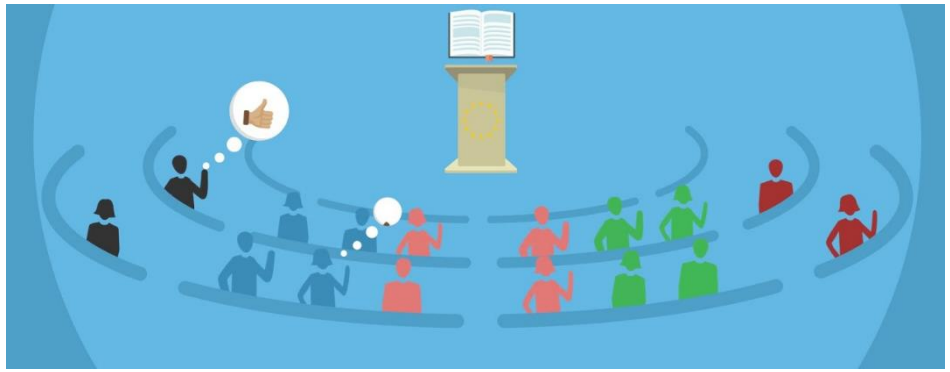

Като институция, която представлява европейските граждани, Европейският парламент участва в европейския законодателен процес. Трудно е да се определи съвсем точно, но Европейският парламент приема около 400 законодателни акта годишно.

За да извършва своята законодателна дейност, Европейският парламент си сътрудничи с Европейската комисия, която прави предложенията за законодателни актове и със Съвета, в който са представени държавите-членки на Европейския съюз.

Процесът е сложен, защото трябва да бъде постигнат компромис между трите институции. Неслучайно тези три институции са наричани „институционалният триъгълник“. Когато има спорове между тях, техни представители се събират заедно и се опитват да постигнат компромис. Законодателството на Съюза не може да бъде прието без постигането на съгласие между Съвета и Европейския парламент.

Бюджетна функция на Европейския парламент

Европейският парламент има и още една много важна функция – той одобрява и контролира бюджета на Европейския съюз.

Въпросите, свързани с определянето на бюджета, винаги са сложни. Но намесата на Европейския парламент е много съществена, точно защото той е „гласът на гражданите“.

Благодарение на Европейския парламент, например, беше увеличен дългосрочния бюджет за 2021 – 2027 г. на програмата “Еразъм+“ с 2,2 млрд. евро, на програмата за научни изследвания „Хоризонт Европа“ с 4 млрд. евро, на програмата за здравеопазване – с 3,4 млрд. евро.

• Контролна функция на Европейския парламент

Парламентът разполага и с контролни правомощия, изслушва номинираните за членове на Европейската комисия и утвърждава цялата Европейската комисия.

Тя отговоря пред Европейския парламент, защитава своите предложения пред него и да му представя за обсъждане общ годишен доклад за дейността на ЕС. Европейският парламент може да гласува вот на недоверие на Комисията.

Европейският парламент одобрява и международните споразумения, които сключва Европейският съюз.

© NABEC - FIRST

Как работи Европейският парламент?

Комисии

Евродепутатите участват в 20 комисии, в които обсъждат законодателните предложения на Европейската комисия и мненията на Съвета, преди те да стигнат до пленарната зала. Всяка от тях е специализирана в определена област. В комисиите се водят сериозни дискусии, дават се идеи за промени в законодателните предложения, разгарят се политически спорове и се постигат компромиси, но окончателните решения се вземат от целия Парламент. Всяка комисия има председател, който ръководи нейната работа, а за обсъждането на всяко предложение за законодателен акт или резолюция отговаря евродепутат – докладчик.

Евродепутатите участват и в междупарламентарни делегации, чиято роля е да изграждат контакти с парламентите на страните извън ЕС.

© NABEC - FIRST

Всички комисии и подкомисии

AFET
Външни работи

DROI
Подкомисия по правата на човека

SEDE
Подкомисия по сигурност и отбрана

DEVE
Развитие

INTA
Международна търговия

BUDG
Бюджети

CONT
Бюджетен контрол

ECON
Икономически и парични въпроси

FISC
Подкомисия по данъчните въпроси

EMPL
Заетост и социални въпроси

ENVI
Околна среда, обществено здраве и безопасност на храните

ITRE
Промишленост, изследвания и енергетика

IMCO
Вътрешен пазар и защита на потребителите

TRAN
Транспорт и туризъм

REGI
Регионално развитие

AGRI
Земеделие и развитие на селските райони

PECH
Рибно стопанство

CULT
Култура и образование

JURI
Правни въпроси

LIBE
Граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

AFCO
Конституционни въпроси

FEMM
Права на жените и равенство между половете

PETI
Петиции

НАМЕРИ ВСИЧКИ КОМИСИИ

Парламентът може също така да съставя анкетни комисии и специални комисии за разглеждане на конкретни въпроси. Вж. списъка на настоящите комисии: https://www.europarl.europa.eu/committees/bg/about/list-of-

Пленарни сесии

По време на сесиите всички членове на ЕП се събират в пленарната зала за окончателно гласуване на предложеното законодателство и измененията.

Те се провеждат обикновено в Страсбург,

но понякога има допълнителни сесии в Брюксел.

© NABEC - FIRST

Разпределение на местата в пленарната зала на Европейския парламент

Служба на Европейския парламент за парламентарни изследвания

В Европейския парламент има и специален изследователски център - Служба на ЕП за парламентарни изследвания.

Той прави задълбочени проучвания по важни теми, за да могат евродепутатите да вземат най-точните и правилни решения, да имат научно обосновани аргументи, когато защитават своята позиция.

© NABEC - FIRST

Езиците в Европейския парламент

В Европейския парламент 24-те официални езика на Европейския съюз са еднакво важни. Парламентарните документи се публикуват на всички официални езици на Европейския съюз, а право на всеки евродепутат е да чете и изготвя парламентарни документи, да следи дебатите и да говори на своя език. Изказванията на членовете на Европейския парламент се превеждат симултанно на другите официални езици.

Тъй като всеки европейски гражданин има правото да се кандидатира на изборите за Европейски парламент, би било неразумно да се изисква от членовете на Европейския параламент да владеят съвършено един от най-често използваните езици – френски, английски, немски, испански.

© NABEC - FIRST

Други дейности на Европейския парламент

Освен да законодателства, Европейският парламент има и много други дейности.

- **Наградата „Сахаров“**

Европейският парламент връчва наградата „Сахаров“ на защитници на правата на човека.Това е награда за защита на свободата на изразяване, правата на малцинствата, зачитането на международното право, развитието на демокрацията и прилагането на принципите на правовата държава.

Тази награда е връчена за първи път през 1988 г. на Нелсън Мандела и на Анатолий Марченко.

- **Наградата LUX**

Европейският парламент подкрепя и стойностното европейско кино. Филмовата награда LUX на Европейския парламент е учредена през 2007 година, за да стимулира развитието на европейското кино и да представя неговото разнообразие. От създаването ѝ филмовата награда LUX е подпомогнала разпространението на множество европейски филми.

Всяка година Парламентът поема разходите за изготвяне на субтитри за трите филма финалисти. Това са филми, които дават повод за размисъл за човешките ценности, за общите ни стремежи, за общите ни проблеми.

© NABEC - FIRST

- **Програмата „Евроскола“**

Европейският парламент организира за младите хора едно вълнуващо преживяване в пленарната зала на Парламента в Страсбург.

Програмата „Евроскола“ дава възможност на ученици от всички държави - членки на ЕС да се запознаят с работата на Европейския парламент, като станат евродепутати за един ден.

© NABEC - FIRST

- **Изложби в Европейския парламент**

В Европейския парламент се организират много изложби.

През 2018 г. по случай българското ротационно председателство на Съвета на Европейския съюз беше представена изложба на съвременно българско изкуство. Представени са и изложбите „България: съкровище на словото“, „140 години от Учредителното събрание и приемането на Търновската конституция“ и много други.

© NABEC - FIRST

Бюро на Европейския парламент в България

Европейският парламент има свои бюра в столиците на всички държави членки на ЕС. Бюрото на Европейския парламент в България предоставя информация за дейността на Европейския параламент на гражданите, медиите, неправителствените и младежките организации, на администрацията.

То организира в България общоевропейската Програма за училищата посланици на Европейския парламент.

© NABEC - FIRST

Заключение:

Европейският парламент е институция на Европейския съюз, която взема решения, засягащи ежедневието на всички европейци.

Именно поради това е важно европейските граждани да бъдат активни и да участват в изборите за своите представители в Европейския парламент.

© NABEC - FIRST